

Klausurní práce 4/2017

Pan X. jako spolupracující osoba pomáhá v podnikání svému otci, živnostníku panu Y. (předmětem podnikání není stěhování). Za účelem svého širšího zapojení do rodinného podnikání se pan X. přihlásil do autoškoly, aby své dosavadní řidičské oprávnění pro skupinu vozidel B rozšířil nově o skupinu C. Odbornou způsobilost získal dne 12. 1. 2016 a splňoval též všechny další zákonné podmínky pro získání příslušného řidičského oprávnění. Mezitím se však potřeba nákladní přepravy při výkonu živnosti pana Y. výrazně snížila. Pan X. již nepodal žádost o udělení příslušného řidičského oprávnění a nezískal řidičský průkaz s vyznačením skupiny C.

Později se pan X. rozhodl darovat své známé paní Z. část svého nepotřebného nábytku. Vypůjčil si za tím účelem od svého otce pana Y. nákladní vozidlo o největší povolené hmotnosti 11 900 kg a dne 18. 4. 2016 odvezl takto nábytek k paní Z. do 45 km vzdáleného města S. (obec s rozšířenou působností). Zastavil před domem paní Z., a to zčásti na přechodu pro chodce. Bylo to na rovném úseku a zůstal zachován volný jeden jízdní pruh široký nejméně 3 m pro každý směr jízdy. Po přemístění nábytku do domu takto ponechal vozidlo zaparkované ještě přibližně jednu hodinu po dobu oběda, na který ho pozvala paní Z.

Když pan X. opět nasedl do vozidla, nastartoval motor a zařadil první rychlostní stupeň, přistoupil k němu příslušník Policie České republiky a vyzval ho k předložení dokladů. Pan X. předložil řidičský průkaz a osvědčení o registraci vozidla (tzv. malý technický průkaz). Policista si výslovně vyžádal též občanský průkaz. Pan X. odpověděl, že občanský průkaz při sobě nemá. Následně policista (i) konstatoval, že předložený řidičský průkaz se nevztahuje na jízdu s použitým nákladním vozidlem a rozhodl o zadržení řidičského průkazu, (ii) rozhodl o uložení kauce ve výši 10.000,- Kč z důvodu, že pan X. neměl při řízení u sebe občanský průkaz.

Když pan X. posléze vylíčil své trampoty svému otci, ten vyjádřil názor, že situace snad nebude nakonec tak vážná, neboť pokud pan X. řádně absolvoval autoškolu pro nákladní automobil, nevyznačení této skupiny v řidičském průkazu je pouze formalita. Připodobnil tuto situaci svému prohřešku, kdy před časem zapomněl na skončení platnosti svého řidičského průkazu, nepožádal včas o jeho výměnu, a přesto řidičské oprávnění neztratil. Nicméně přesto současně projevil obavy, aby nějaké negativní důsledky nedopadly i na něj, jakožto provozovatele vozidla.

Dne 25. 4. 2016 bylo panu X. doručeno oznámení Městského úřadu S. o zahájení správního řízení o zadržení řidičského průkazu. Dne 11. 5. 2016 bylo panu X. oznámeno rozhodnutí Městského úřadu S. o zadržení řidičského průkazu. Proti tomuto rozhodnutí se pan X. žádným způsobem nebránil.

Dne 25. 4. 2016 bylo panu X. doručeno oznámení Městského úřadu S. o zahájení správního řízení pro skutek spočívající v řízení motorového vozidla bez příslušného řidičského oprávnění. Když se paní Z. dozvěděla o tom, že je pan X. stíhán za přestupek, dostavila se k Městskému úřadu S. a prohlásila, že se chce seznámit se spisem, aby

následně mohla vypovídat jako svědek ve prospěch pana Y., neboť vše viděla z okna na vlastní oči. Městský úřad S. vydal usnesení o odepření nahlédnutí do spisu.

Dne 30. 6. 2016 bylo panu X. oznámeno rozhodnutí Městského úřadu S. o přestupku, jímž mu byla uložena pokuta ve výši 25.000,- Kč a zákaz řízení motorových vozidel v délce 26 měsíců.

Proti rozhodnutí o přestupku se pan X. včas odvolal. Odvolání Krajský úřad kraje V. zamítl a napadené rozhodnutí potvrdil.

Pan X. podal správní žalobu, v níž navrhoval zrušení rozhodnutí o odvolání, eventuálně zkrácení délky zákazu činnosti na dobu 12 měsíců. Krajský soud žalobu zamítl, přičemž tento rozsudek byl panu X. oznámen 24. 3. 2017.

Pan X. dne 5. 4. 2017 podal prostřednictvím České pošty kasační stížnost na adresu krajského soudu, který ve věci rozhodoval.

OTÁZKY:

1. Jaký je rozdíl mezi řidičským průkazem a řidičským oprávněním? Co je řidičský průkaz z hlediska správního řádu?
2. Dopustil se pan X. v den stěhování nábytku nějakých správních deliktů, popřípadě jakých? Jaké právní povinnosti přitom případně porušil?
3. Měl pan X. povinnost mít při řízení u sebe občanský průkaz? Jakým procesním prostředkem se mohl bránit proti uložení kauce?
4. Mělo by případné odvolání proti rozhodnutí o zadržení řidičského průkazu odkladný účinek?
5. Měla paní Z. právo nahlížet do spisu v přestupkovém řízení?
6. Byly dány předpoklady k tomu, aby krajský soud vyhověl žalobnímu petitu na snížení výměry trestu zákazu činnosti?
7. Byla kasační stížnost pana X. podána včas? Jak má krajský soud postupovat poté, co obdržel kasační stížnost?

ŘEŠENÍ KLP 4/2017

ad 1)

Řidičské oprávnění je veřejné subjektivní právo, které opravňuje k řízení motorového vozidla a které uděluje správním aktem obecní úřad obce s rozšířenou působností (§ 80, § 124 odst. 5 písm. b) zákona č. 361/2000 Sb.). Řidičský průkaz je veřejná listina, která osvědčuje řidičské oprávnění držitele a jeho rozsah a kterou držitel prokazuje své jméno, příjmení a podobu, jakož i další údaje v ní zapsané podle tohoto zákona (§ 103 zákona č. 361/2000 Sb.).

Řidičský průkaz je dokladem ve smyslu § 151 správního řádu. Současně jde o úkon podle části čtvrté, tj. § 154 a násl. správního řádu.

ad 2)

Pan X se dopustil přestupku podle § 125c odst. 1 písm. e) bod 1 zákona č. 361/2000 Sb. Podle § 3 odst. 3 písm. a) může řídit motorové vozidlo pouze osoba, která je držitelem řidičského oprávnění pro příslušnou skupinu motorových vozidel. Podle § 80a odst. 1 písm. h) téhož je k řízení vozidel, jejichž největší povolená hmotnost převyšuje 3 500 kg, určených pro přepravu nejvýše 8 osob kromě řidiče, zapotřebí řidičského oprávnění C, které pan X. neměl. Oprávnění v tomto případě nezakládá ani § 81 cit. zákona.

Dále se pan X. dopustil přestupku podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., neboť porušil povinnost podle § 27 odst. 1 písm. c) téhož.

ad 3)

Pan X. neměl povinnost mít u sebe občanský průkaz (arg. § 6 odst. 7 a 8 zákona č. 361/2000 Sb. *a contr.*). Podle § 124a cit. zákona je policista při dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích oprávněn vybrat kauci v rozmezí od 3 500 Kč do 50 000 Kč od řidiče, který je podezřelý ze spáchání přestupku podle tohoto zákona, je-li důvodné podezření, že se bude vyhýbat řízení o přestupku nebo že by případné vymáhání uložené pokuty bylo spojeno s nepřiměřenými náklady, popřípadě nebylo vůbec možné.

Výběr kaucí je koncipován jako faktický pokyn bez úpravy speciálního prostředku obrany. Proti výběru kaucí je tedy možné podat „zásahovou“ správní žalobu podle § 82 soudního řádu správního.

ad 4)

Podle § 118b odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb. je policista oprávněn řidičský průkaz zadržet mj. v případě, že řidič řídil motorové vozidlo, aniž by byl držitelem řidičského oprávnění pro příslušnou skupinu vozidel. Podle § 118b odst. 2 nesmí držitel řidičského oprávnění po dobu zadržení řidičského průkazu řídit motorové vozidlo. Nejpozději následující pracovní den po dni zadržení řidičského průkazu oznámí policista zadržení příslušnému obecnímu úřadu

obce s rozšířenou působností, v jehož územním obvodu k zadržení řidičského průkazu došlo. Podle § 118c obecní úřad zahájí v pořádkové lhůtě 5 dnů správní řízení o zadržení řidičského průkazu do doby pravomocného rozhodnutí o přestupku nebo o trestném činu.

Proti rozhodnutí se lze odvolat (§ 81 odst. 1 správního řádu). Podle § 129 odst. 3 zákona č. 361/2000 Sb. nemá odvolání proti rozhodnutí o zadržení řidičského průkazu odkladný účinek.

ad 5)

Paní Z. neměla právo nahlížet do spisu. Podle § 38 odst. 2 správního řádu umožní správní orgán jiným osobám než účastníkům řízení a jejich zástupcům nahlédnout do spisu pouze v případě, že prokáží právní zájem nebo jiný vážný důvod. Tyto podmínky nejsou naplněny z důvodu pouhého přátelství s účastníky řízení.

Potenciální postavení svědka by pak možnost nahlédnutí do spisu dočasně vyloučilo i v případě existence právního zájmu nebo jiného vážného důvodu.

ad 6)

Takové předpoklady dány nebyly. Podle § 65 odst. 3 soudního řádu správního rozhodl-li správní orgán o uložení trestu za správní delikt, může se ten, jemuž byl takový trest uložen, žalobou domáhat též upuštění od něj nebo jeho snížení v mezích zákonem dovolených. Podle § 78 odst. 2 téhož rozhoduje-li soud o žalobě proti rozhodnutí, jímž správní orgán uložil trest za správní delikt, může soud, nejsou-li důvody pro zrušení rozhodnutí podle § 78 odst. 1, ale trest byl uložen ve zjevně nepřiměřené výši, upustit od něj nebo jej snížit v mezích zákonem dovolených, lze-li takové rozhodnutí učinit na základě skutkového stavu, z něhož vyšel správní orgán, a který soud případně vlastním dokazováním v nikoli zásadních směrech doplnil, a navrhl-li takový postup žalobce v žalobě. V daném případě jsou však důvody pro zrušení rozhodnutí podle § 78 odst. 1 soudního řádu správního, protože § 125c odst. 6 písm. a) zákona č. 361/2000 Sb. stanoví, že zákaz činnosti se uloží od jednoho roku do dvou let. *Částečně lze uznat i odpověď, která výslovně poukáže na skutečnost, že rozhodnutí vybočilo ze zákonem daných mezí správního uvážení.*

ad 7)

Kasační stížnost byla podána včas, tedy ve lhůtě dvou týdnů podle § 106 odst. 2 soudního řádu správního. Podle § 106 odst. 4 téhož se kasační stížnost podává u Nejvyššího správního soudu, ovšem lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u soudu, který napadené rozhodnutí vydal.

Krajský soud žalobu spolu se spisovým materiálem bez zbytečného odkladu předá Nejvyššímu správnímu soudu podle § 106 odst. 5 soudního řádu správního.